

RIHLA

KULTAMUSEON TIEDOTUSLEHTI 1/2022

SISÄLLYSLUETTELO

Museojohtajan terveiset	3	Talkoot	7
Ajankohtaiset kuulumiset	4	Talvitalkoot	7
Uudet nettisivut	4	Kesätalkoot	8
Kesän aukioloajat	4	Talkoot Ritakoskella	9
Kuukauden esine	5	Tulevat talkoot	10
Symposium syksyllä	5	Arkistojen aarteita	11
Huuhdontaa sisäaltailla	5		
TÄHTIÄ-näyttely jatkuu vuoden loppuun	5		
Ulkomuseoaluella tapahtuu	6		
Kokoelmien tietojärjestelmä vaihtunut	6		

Kansikuva:

Kultamuseon näyttelyrakennuksen peruskivi muurattiin 40 vuotta sitten 10.5.1982. Tilaisuutta juhlistettiin asianmukaisin menoin eli kuohujuomalla. Kauko Launonen avaa pulloa ja Inkeri Syrjänen tarkkailee vieressä tilannetta.

Rihlan aineisto on vapaata kopiottavaksi
mainitsemalla alkuperä.

ISSN 0780-7988

Kultamuseon tiedotuslehti

Vastaava toimittaja:

Hanna Mattila

Kultamuseo,

Tankavaarantie 11 C, 99695 Tankavaara

www.kultamuseo.fi

info@kultamuseo.fi

Rihlan kuvat Kultamuseo, ellei toisin mainita.

Ilmoitushinnat: 1/1 sivu 80€, 1/2 sivua 50€
(ei lisättävää arvonlisäveroa).

Kultamuseon aukioloajat:

1.6.-30.9. avoinna joka päivä klo 10-17

1.10.-31.5. avoinna ma-pe klo 10-16

Pääsyliput:

Aikuiset 12€/hlö

Eläkeläiset ja opiskelijat 10€/hlö

Lapset 7-16 v. 6€/hlö

Lapset alle 7 v. ilmaiseksi

Perhelippu (2 aik. + 1-2 lasta) 27€

Ryhmät (yli 10 hlöä) 10€/hlö

MUSEONJOHTAJAN TERVEISET

Hiio-hoi! Terveisiä Ahvenanmaalta. Pitkän tauon jälkeen Suomen Museoliiton organisoimat Museopäivät saatiin järjestettyä normaalin kaavan mukaan. Tästä syytä moni matkustikin Maarianhaminaan toukokuun puolessa välin tavatakseni kollegoja, vaihtaakseen korona-ajan kokemuksia ja turistien muuten mukavia. Kultamuseolta Museopäiville osallistui allekirjoittaneen lisäksi myös kokoelmapäällikkö Hanna Mattila, hän tosin etänä. Olkoon korona-ajan oppeja pitkien välimatkojen Suomessa se, että tapahtumia järjestetään tulevaisuudessakin hybridinä: osallistuminen olisi mahdollista niin paikan päällä kuin etänäkin.

Esittelin Museopäivien seitsemän minuutin salama puheenvuorossa ajalliset museokierrokset, jotka lanseerattiin viime kesänä. Hämmästykseni oli suuri, kun monesta eri organisaatiosta tultiin kiittelemään innovatiivisesta aikaideasta. Meillä Kultamuseolla idea lähti asiakkaiden esittämäästä kysymyksestä: minulla on puoli tuntia aikaa, ehdinkö tutustua museoon? Tottahan toki ehtii, mutta kättä pidempää meillä ei ollut antaa. Siispä tuumasta toimeen.

Museokierrosten ideointi- ja tuotantovastuun annoin upeille kausityöntekijöillemme kesällä 2019. Hehän kun olivat asiakasrajapinnassa, jolloin heillä oli viimeisin tieto asiakkaita kiinnostavista kohteista näyttelystä. Ennätyslumitalvi ja korona sotivat kehitystyön, kunnes viime kesänä homma saatiin ns. purkkiin. Näin kolme museokierrosta näkivät päivänvalon. **Evert** johdattaa tunnin kierrokselle, **Nipan** seurassa viihdytään 40 minuuttia ja **Mopo** on 20 minuutin pikakierros.

Huomasit varmaan, että kierrosten nimet on johdettu eri kulta-alueilta löydettyjen hippujen nimistä. Luonnollisestikin.

Vaan saapa nähdä mitä loppuvuosi 2022 tuo tullessaan. Raketin lailla kiihtyvä inflaatio, kallis polttoaine, uudet koronavirusvariantit, kiristynvä kilpailutilanne, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jne. vaikuttavat kaikki kävijävirtaan, eivätkä tee museotoiminnasta helppoa vanhenevan kiinteistökannan puristuksessa. Koitetaan silti ylläpitää toivoa ja uskoa tulevaisuuteen: paljon on museola tehtävää ja meillä on mahtava, ainutlaatuinen museo!

Kaisa Nikkilä
Kaisa Nikkilä, museonjohtaja

AJANKOHTAISET KUULUMISET

Uudet nettisivut

Kultamuseon nettisivujen ulkoasu ja osin asettelukin uudistuivat alkukevään aikana. Osoite on sama vanha tuttu www.kultamuseo.fi.

Tällä hetkellä nettisivut on luettavissa suomeksi, englanniksi ja ranskaksi. Kesän aikana sivut julkaistaan myös italiaksi ja saksaksi.

Käväise vilkaisemassa ja palautettakin saa antaa!

Yllätys keskellä kairaa!

Sodankylän Tankavaarassa sijaitsee maailman ainoa Kansainvälinen Kultamuseo. Museota ylläpitää yksityinen Kultamuseosäätiö sr. Naapurissamme ovat Tankavaaran Kultakylä palveluineen ja UKK-puisto luontopolkuineen. Museon perusnäyttely kertoo Lapin värikästä kultahistoriasta. Vaskoolinmuotoisessa Golden World -rakennuksessa on näyttelyosioita yli 20 eri maasta. Tervetuloa!

Kesän aukioloajat

Kesäkaudella 2022 (1.6. – 30.9.) Kultamuseo on avoinna joka päivä klo 10-17. Myös ulkomuseoalueella pääsee rakennuksiin kurkistelemaan sisälle talvikautta paremmin.

Tervetuloa!

P.S. Talvikauteen siirrymme jälleen syys-lokakuun vaihteessa, jolloin museo on avoinna maanantaista perjantaihin 10-16. Juhlapyhinä museo on myös suljettu.

Kuvakaappaus uusien nettisivujen etusivulta.

Kuukauden esine

Kesäkuusta lähtien Kultamuseo esittelee jonkin kokoelmissaan olevan esineen sekä siihen liittyvän taustatarinan lyhyesti. Tarinoiden pituus voi vaihdella. Kuukauden esine esitellään kunkin kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona museon Facebook- ja Instagram-kanavilla [@goldmuseumlapland](#). Ota kanavat seurantaan.

Symposium syksyllä

Kultasymposium on ehditty perua kahdesti, tänä syksynä yritämme jälleen ja oletamme, että kolmas kerta toden sanoo. Seminaarin alustavana paikkana pidämme lokakuun ensimmäisen viikon perjantaita eli 7.10. Yhtenä teemana ovat paikalliset ja naiset Lapin kullankaivussa. Ohjelma tarkentuu loppukesästä ja siitä kerrotaan nettisivuillamme ja sosiaalisessa mediassa.

Huuhdonta sisäaltailla

Tänä kesänä Kultamuseon opastetut kullanhuhdonnat järjestetään sisäaltailla ulkoaltaiden sijaan. Altaat ovat Kultamuseon kansainvälisen näyttelyn puolella.

TÄHTIÄ-näyttely jatkuu vuoden loppuun

Paljon kiinnostusta herättänyt Kultamuseon vaihtuva näyttely TÄHTIÄ – kertomus Lapin kultamaiden rohkeista naisista jatkuu vuoden 2022 loppuun saakka. Kesän kuluessa lisäämme näyttelyyn liittyen tietoa muutamasta rohkeasta naisesta lisää, ehkä jopa pari kansainvälistäkin esimerkkiä. Pysyhän kuulolla!

Kuten monissa kuvissa, on tämänkin vajaan 90 vuoden takaisen kuvan nainen jäänyt yleisölle tuntemattomaksi. Se tiedetään, että postinkantaja Sinerkarin kanssa tauolla on englantilaisen kullanetsintäretkikunnan keittäjätär. Postinkantajalla ja keittäjättärelä on sama matka Ritakoskelta Törmäseen elokuussa 1935. Kuva: Kultamuseo, Oleg Schubakoffin kokoelma

Ulkomuseoalueella tapahtuu

Museon saavutettavuus parani laajentuneen parkkialueen muodossa museon vieressä. Laajennus on kohdennettu erityisesti liikuntarajoitteisille, jolloin matka museon ulko-ovelle on enää parikymmentä metriä.

Härkäselän ympäristössä on tehty alkukesästä maansiirtöitä ja salaojituksia. Vesi on nyt saatu ohjattua pois päin rakennuksesta. Vielä kesän aikana sokkeli suojataan ja katto tervataan, jonka jälkeen kaksivuotinen ulkohanke on valmis. Kattoremonttiin saatiin valmiiksi viime kesänä. Toivotaan poutaisia päiviä.

Kiitos **Antti-Hjalmar Aarnio-Wihurille, AA Sakatti Mining Oy:lle, Inarin kunnalle ja Museovirastolle** sekä ahkerille työntekijöille ja talkoolaisille Härkäselkä-hankkeen mahdollistamisesta!

Ulkoalaiden sekä vaskaajapatsaan vaskoolin ja altaan vedentulo on ollut pysähdyksissä kaksi kesää. Nyt vesi solisee vaskaajapatsaalla!

Ulkoaltaat ovat kärsineet aiempina vuosina jäätymisestä, joten niiden tulevaisuutta vielä mietitään.

Kokoelmien tietojärjestelmä vaihtunut - yleisölle palvelut verkossa samat

Kultamuseo on yhdessä 11 muun museon kanssa osa Akseli-konsortiota, jonka tietojärjestelmä on juuri vaihtumassa eKuvajärjestelmästä Collecte-järjestelmään. Käyttäjälle tämä vaihdos ei käytännössä näy, sillä Finna.fi-palvelussa pystyt selaamaan tietoja esineistä, kuvista, dokumenteista jne. kuten aiemminkin. Ehkäpä jotkut asiat näkyvät jopa aiempaa paremmin!

Huom: julkisesti eivät näy sellaiset kuvat tai dokumentit, joissa on käyttörajoituksia liittyen tietosuojakäytäntöön tai tekijänoikeuksiin. Tutkimukseen ym. liittyen voit olla yhteydessä henkilökuntaan, jolloin on mahdollista saada tietyn ajaksi käyttöön tutkijatunnukset laajempaa aineiston katselua varten.

TALKOOT

Talvitalkoot

Talvitalkoisiin päästiin parin vuoden tauon jälkeen, pari edellistä kertaa peruuntui koronasta johtuen. Tehtävää oli listaksi asti, mutta reippaalla toiminnalla ja hyvällä asenteella saatiin paljon aikaiseksi. Kiitokset vielä tätäkin kautta kaikille mukana olleille!

Lunta ei kertynyt samaan malliin kuin vaikkapa keväällä 2020, joten lumihommia oli pihalla aiempaa vähemmän. Sen sijaan muuta tehtävää oli kertynyt, elektrolyysiäkin pääsivät konkarit tekemään ja opettamaan nuoremmille. Sitä ennen elektrolyysiallas putkineen oli puhdistettu

ja huollettu. Tekstiililaatikoihin vaihtoivat talkolaiset yhdessä henkilökunnan kanssa uudet happovapaat silkkipaperit. Silkkipaperirulla itsessään sai uuden telineen, jonka päällä siitä on helpompi rullata sopivan mittaisia pätkiä.

Ylhäällä. Kesän kaivoasian suunnitelutyö aloitettiin talvitalkoiden aikana.

Ylhäällä oikealla. Nämäkin erään legendaarisen kullankaivajan paikatut kalsarit saivat uudet silkkipaperit ympärilleen.

Sisähuuhdontaaltailla vaihdettiin hiekkoja ja vedenkiertoa fiksattiin niin, että se valuu paremmin altailta pois päin. Kesätalkoita ja ulkomuseoalueen hommiakin jo suunniteltiin. Museonjohtaja ja infon työntekijä saivat tietokoneita varten tuunatut korokkeet, jolloin seisomatyökin onnistuu oikealta katselukorkeudelta.

Puuosa jätettiin elektrolyysissä reilusti nestepinnan yläpuolelle, vain rautaosaa puhdistettiin.

Kesätalkoot

Kesäkuun ensimmäisenä viikoloppuna kokoonnuttiin perineisiin kesätalkoihin. Ahkerat talkoolaiset saivat valtavasti aikaisesti. Kuvat puhukoot puolestaan!

Talkoot Ritakoskella

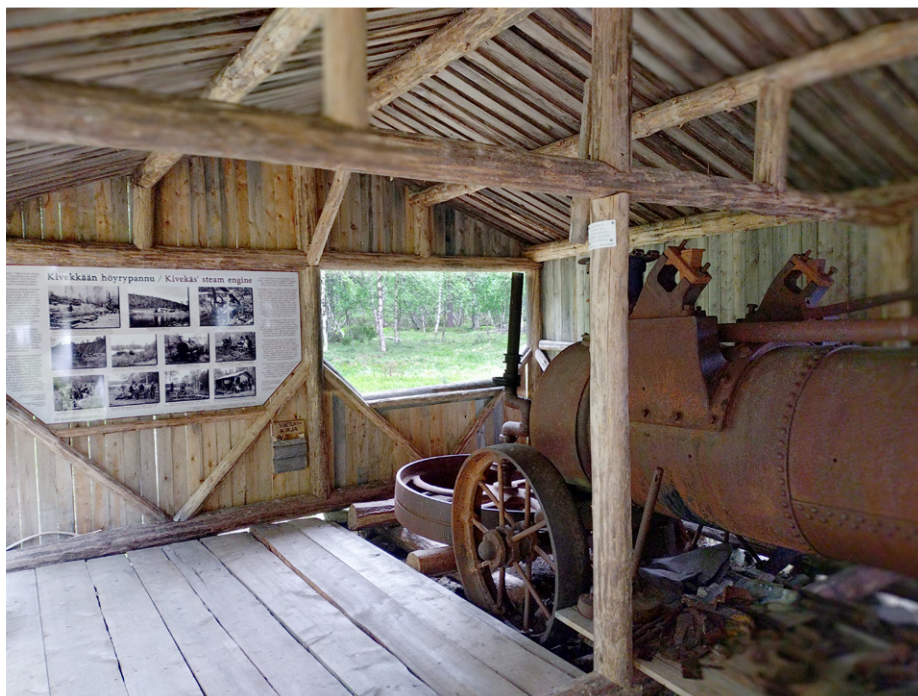
Ritakosken maastotalkoisiin päästiin kesäkuun puolivälin tienoilla pitkästä aikaa. Ne järjestettiin totutusti yhdessä Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa. Edellisen kerran kohteessa oltiin kesällä 2016. Viime hetken peruuntumisista johtuen talkooporukka oli pieni. Siitä huolimatta yhdessä saatiin aikaiseksi se, mitä suunniteltiin, ehkä jopa hieman enemmän! Säätkin osuivat kohdalleen kaavailtujen toimien kanssa – tosin sääennusteita oli tutkittu etukäteen.

Maanantain menopäivänä tehtiin pitkää päivää päärakennuksen katon tervauksen kanssa, sillä seuraaville päville oli luvassa epävakaisempaa keliä. Tiistaiaamupäivän aikana tervattiin piha-piirin muiden rakennusten katot, aamuöinen lyhyt sadekuuro ei ollut kuivia kattoja juuri kastellut. Lopuksi tervattiin vessan katto. Sitä tervatessa jytisteli ukkonen Palsin puoleisten rinteiden

takaa ohi. Ruokailemaan lähtiessä saavutti ukkonen perässä tullut saderintama Ritakosken, joten päiväruokailu pidettiin sisällä sateen ropinaa kuunnellen. Loppuiltapäivällä sään vähän pou-taannuttua suunnattiin putsaamaan neulasia ja lehtiä Liljeqvistin ruoppaajasta. Keskiviikko-aamuna odoteltiin sadekuuro ohi ja käytiin

tarkistamassa Kivekkään höyrykone. Alkuiltapäivästä siistittiin ja järjesteltiin varastorakennusta. Sitten ruuanlaittoon.

Torstaiaamuna suunnattiin kämpän siistimisen jälkeen takaisin sivistyksen eli kännykkäkenttien

pariin. Kiitokset reippaille talkoolaisille, olitte mahtavia!

Tulevat talkoot

Syystalkoot järjestetään tänä vuonna syys-lokakuun vaihteessa eli **pe-su 30.9.-2.10.** Ajankohta on sikäli sopiva, että museonkin kausi vaihtuu: viikonloppuna museo on jo talvikauden mukaisesti suljettu ja tilat ovat vain talkoolaisten käytössä. Tehtävät ja tauot voi siis suunnitella aikataulun puolesta vapaammin, meluisat sellaiset etenkin.

Tuttuun tapaan luvassa on ulkoalueen siistiminen talviteloilleen, järjestellään mahdollisia kesältä jääneitä hommien ”häntiä”, sisätiloissakin järjestyy tekemistä, jos sää on kovin surkea. Tervetuloa!

ARKISTOJEN AARTEITA

70 vuotta sitten Lemmenjoella tupakka-
taukoa pitivät kullankaivajat Heikki Kokko
ja Jukka Pellinen.

Kultamuseo, kultamiesten kuvakokoelma.

40 vuotta sitten oli Kultamuseon retkikunta -
henkilökuntaa ja Oulun yliopiston arkkitehtuu-
rin opiskelijat – Ivalojoella inventoimassa.

50 vuotta sitten Nipa ja Ykä pitivät yhteiset 100-vuotissyntymäpäivät, jonka kunniaksi molemmilla oli asiaan-
kuuluvat t-paidat.

A photograph of a field of yellow buttercups in bloom. The flowers are bright yellow with dark centers, growing on green stems with deeply lobed leaves. In the background, a wooden gazebo with a thatched roof is visible among green trees. The text is overlaid in the upper middle part of the image.

*Toivotamme hyvää juhannusta
Ritakosken kulleroiden myötä!*